

Opleiding
Schoolleider
Basisbekwaam

2020-2021
9e jaargang

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Penta Nova	6
1. Waarom de opleidingen voor schoolleiders?	7
2. De opleidingen Schoolleider	8
2.1 Korte karakteristiek	8
2.2 Inhoud opleiding Schoolleider Basisbekwaam	10
2.3 Didactische opzet	11
2.4 Werkvormen	12
2.5 Toetsing	12
2.6 Kerncompetenties	12
3. Verkort traject Schoolleider Basisbekwaam	15
4. Praktische informatie	17
4.1 Doelgroep, instroom, doorstroom en uitstroom	17
4.2 Kosten, locaties, start en duur	17
4.3 Studielast, opdrachten en toetsing	18
4.4 Registratie, aanmelden en aanvullende informatie	18

Voorwoord

Scholen bevinden zich in het middelpunt van een complexe samenleving. Het appél om kinderen goed uit te rusten voor een toekomst, die we maar ten dele overzien, is groter dan ooit. Het sturen op de kwaliteit in de klas is daardoor in toenemende mate een grote en complexe verantwoordelijkheid. Onderzoek, ook in Nederland, wijst uit dat er een duidelijke relatie bestaat tussen de kwaliteit van het leiderschap in de school en de resultaten van de leerlingen (Inspectie van het Onderwijs (2014)). Ook de overheid ziet het belang van het versterken van leiderschap, onder meer door gerichte opleiding (Leerkracht 2020) en het instellen van de schoolleidersregisters PO en VO. (www.schoolleidersregisterpo.nl en www.schoolleidersregistervo.nl)

Er zijn twee opleidingen voor schoolleiders. De opleiding Schoolleider Basisbekwaam voor adjunct-directeuren en de opleiding Schoolleider Vakbekwaam voor directeuren.

In de opleidingen Schoolleider Basisbekwaam en Vakbekwaam ontwikkel je competenties die noodzakelijk zijn om jouw school te leiden in deze complexe context. De opleidingen richten zich op het maken van keuzes op basis van actuele inzichten, waarbij de focus ligt op het verbeteren van de leerlingresultaten in brede zin. Schoolleiders worden uitgenodigd tot samen leren in de breedste zin om een onderzoekende houding samen met het team te versterken. In colleges worden data uit jouw school benut om keuzes te overdenken en te onderbouwen. Daarnaast is er oog voor de schoolleider als persoon en er is ruimte om ontwikkelthema's te verkennen met persoonlijke begeleiding. Zo wordt jouw leiderschap aantoonbaar versterkt.

Penta Nova

De opleidingen Schoolleider Basisbekwaam en Vakbekwaam worden verzorgd door Penta Nova, een samenwerkingsverband van zes hogescholen.

De hogescholen van Penta Nova zijn:

- Christelijke Hogeschool Ede
- Driestar Hogeschool
- Hogeschool Inholland
- Hogeschool Leiden
- Hogeschool Viaa Zwolle
- Marnix Academie

Voorlichtingsbijeenkomsten over de opleidingen van Penta Nova worden gehouden in het voorjaar. De data per lesplaats kun je vinden op www.pentanova.nl.

Het curriculum van de opleidingen Schoolleider Basisbekwaam en Vakbekwaam is ontwikkeld in samenwerking met het lectoraat van Penta Nova, dat in september 2009 is opgericht. Per 1 september 2018 is dr. Inge Andersen aangetreden als lector. Samen met de associate lector dr. Lisette Uiterwijk geeft zij vorm aan het onderzoek met als thema waardegericht leiderschap.

In deze brochure lees je meer over de inhoudelijke opzet van de opleiding Schoolleider Basisbekwaam. Praktische informatie over inschrijving vind je achter in de brochure. Heb je nog vragen, dan kun je contact opnemen met het Servicebureau van Penta Nova, telefoon 030 275 35 80.

Ik wens je veel succes met het maken van jouw keuze en hoop je te verwelkomen als student bij Penta Nova.

Monique Keesom-Stenaart
Manager Penta Nova

Opleidingen Penta Nova

Opleiding	Doelgroep	Duur	Toelating	Studielast	Afsluiting
Oriëntatie op management	Leraren po/vo/mbo	6 maanden	Intakegesprek	4 ECTS	Certificaat
Middenmanagement PO	Leraren po met leidinggevende taken	1 jaar (3 modules)	Intakegesprek	15 ECTS	Diploma (of certificaat per module)
Middenmanagement VO	Leraren vo met leidinggevende taken / Leidinggevend vo	1 jaar (3 modules)	Intakegesprek	15 ECTS	Diploma (of certificaat per module)
Opleiding Schoolleider Basisbekwaam	Leraren met leidinggevende verantwoordelijkheid / Leidinggevend po/vo/mbo	1 jaar	Intakegesprek	15 ECTS	Diploma
Opleiding Schoolleider Basisbekwaam verkort	Leraren met leidinggevende verantwoordelijkheid / leidinggevend po/vo/mbo in bezit van diploma Middenmanagement	7 maanden	Intakegesprek	10 ECTS	Diploma
Opleiding Schoolleider Vakbekwaam	Leidinggevend po/vo/mbo	1 jaar	Intakegesprek	15 ECTS	Diploma
Master Educational Leadership	Schoolleiders po/vo/mbo/hbo	2 jaar	Position paper intakegesprek	60 ECTS	Getuigschrift Master

Penta Nova, Academie voor Schoolleiderschap

Visie

Penta Nova hanteert een integrale visie op schoolleiderschap in het onderwijs. Dat wil zeggen dat de opleidingen gericht zijn op de praktijk en focussen op onderwijskundig, transformatief en moreel leiderschap.

Centraal uitgangspunt in de opleidingen van Penta Nova is het onderzoeksmatig leiderschap in een school met een op onderzoek gerichte cultuur. De onderzoeksmatige schoolleider beschikt over een onderzoekende houding en onderzoeksvaardigheden. De schoolleider maakt in samenwerking met het team gebruik van de aanwezige data in de school om het onderwijsproces te sturen en te verbeteren. De focus van alle activiteiten in deze studie is gericht op het verbeteren van leerlingresultaten in brede zin.

“Er wordt in de opleiding heel veel aandacht besteed aan hoe jij zelf in de praktijk staat en je als schoolleider kunt ontwikkelen”

Lectoraat

In september 2009 heeft Penta Nova het lectoraat Leiderschap in het onderwijs ingesteld. Per 1 september 2018 is dr. Inge Andersen aangetreden als lector. Samen met de associate lector dr. Lisette Uiterwijk geeft zij vorm aan het onderzoek met als thema waardegericht leiderschap.

Docenten

Penta Nova maakt gebruik van ervaren docenten, die verbonden zijn aan de praktijk en het vak van leiderschap kennen.

Ook worden externe specialisten en gecertificeerde coaches ingezet. Op beleidsniveau wordt de samenwerking tussen de zes hogescholen vormgegeven in een Toezichthoudend Bestuur, waarin alle hogescholen zijn vertegenwoordigd.

Aanbod

Penta Nova biedt de volgende opleidingen aan:

- Oriëntatie op management (OOM)
- Opleiding Middenmanagement primair onderwijs (MM PO)
- Opleiding Middenmanagement voortgezet onderwijs (MM VO)
- Opleiding Schoolleider Basisbekwaam (OSL BB) (regulier en verkort)
- Opleiding Schoolleider Vakbekwaam (OSL VB)
- Master Educational Leadership (MEL)
- Herregistratietrajecten voor schoolleiders

1. Waarom de opleidingen voor schoolleiders?

Zowel vanuit de overheid als in recent onderzoek is er veel aandacht voor de kwaliteit en de positie van de schoolleider. Het Ministerie van OCW heeft bepaald dat schoolleiders vanaf 2018 geregistreerd moeten zijn in het beroepsregister van schoolleiders. De opleidingen Schoolleider worden afgesloten met een erkend diploma, waarmee je je kunt registreren.

De school staat midden in een dynamische omgeving en is niet meer een instituut op zich, maar een organisatie die midden in de maatschappij staat. Van de schoolleider wordt verwacht dat hij adequaat reageert op de omgeving en deze waar mogelijk beïnvloedt ten gunste van het welzijn van leerlingen en ouders. Uit de behoefte om het onderwijs te laten aansluiten op de kennis en vaardigheden die nodig zijn in onze kenniseconomie ontstaan nieuwe vormen van onderwijs en nieuwe vormen van leiderschap. Sterk leiderschap kent vele persoonlijk ingevulde vormen, maar is altijd gericht op het versterken van visie, missie en ambitie binnen een professionele organisatie.

In de opleidingen Schoolleider Basisbekwaam en Vakbekwaam wordt onderzoeksmatig leiderschap geoefend door te sturen op basis van data uit de school zelf. De analyse van deze data maakt sterktes en zwaktes van de school zichtbaar, waardoor talenten kunnen worden benut en verbeterpunten aangepakt.

2. De opleidingen Schoolleider

2.1 Korte karakteristiek

Het Schoolleidersregister PO (SRPO) heeft vastgesteld dat schoolleiders voor registratie alleen gecertificeerde opleidingen kunnen volgen. Om je te kunnen registreren als adjunct-directeur moet de opleiding Schoolleider Basisbekwaam gevolgd worden. Voor registratie als directeur moet (daarna) de opleiding Schoolleider Vakbekwaam gevolgd worden.

Beide opleidingen van Penta Nova zijn opgebouwd langs drie leerlijnen: de thematische lijn, de persoonlijke lijn en de onderzoekslijn. Deze leerlijnen sluiten aan op de leerlijnen van de master Educational Leadership van Penta Nova.

In de thematische lijn komt theorie over leiderschap in de breedste zin aan de orde. In de onderzoekslijn gaat het met name over de onderzoekende houding van de schoolleider in relatie tot opbrengstgericht werken. In de persoonlijke lijn staat de ontwikkeling centraal van de persoon van de schoolleider met alle sterke en minder sterke kanten in relatie tot de schoolleiderscompetenties.

In de opleiding Schoolleider Basisbekwaam worden actuele thema's aan de orde gesteld in relatie tot leiderschap, cultuur en structuur van de eigen organisatie. De opleiding Schoolleider Vakbekwaam staat in het teken van het werken met complexe vraagstukken uit de praktijk.

In het schema op de volgende pagina wordt per semester de inhoud van de themalijn, de persoonlijke lijn en de onderzoekslijn beknopt weergegeven.

Schoolleider Basisbekwaam

	Semester 1 Leiderschap en Schoolorganisatie	Semester 2 Innoveren en Omgeving
Themalijn	<ul style="list-style-type: none"> • Leiderschapsrollen • Visie/missie/identiteit, communicatie • Timemanagement • Kwaliteitszorg • Communicatie: vergaderen • HRM • Financiën 	<ul style="list-style-type: none"> • Leiderschapsvormen • Verandermanagement • Ondernemerschap • Coaching • Teamleren • Ouderbetrokkenheid en -communicatie • Financiën
Persoonlijke lijn	Koppeling van persoonlijkheidskenmerken aan de competenties voor schoolleiders	
Onderzoekslijn		Omgaan met data

Schoolleider Vakbekwaam

	Etappe 1	Etappe 2	Etappe 3
Themalijn	<ul style="list-style-type: none"> • Waardegericht leiderschap • Systemdenken • Onderzoeksmatig perspectief • Antroposofisch perspectief • Teamleren en groepsdynamiek • Toezicht en kwaliteitscultuur • Strategisch samenwerken met omgevingspartners 	<ul style="list-style-type: none"> • Systemdenken • Bedrijfsmatig perspectief • Governance • Teamleren en groepsdynamiek • Perspectief van binnenuit • Feedback • Crisismanagement 	<ul style="list-style-type: none"> • Scenariodenken • Toekomstgericht werken • Beleidsrijk begroten • Feedforward • Strategisch HRM • Perspectief van het netwerk
Persoonlijke lijn	Koppeling van persoonlijkheidskenmerken aan de competenties voor schoolleiders		
Onderzoekslijn	Peer-Assisted Leadership	Peer-Assisted Leadership	Peer-Assisted Leadership

2.2 Inhoud opleiding Schoolleider Basisbekwaam

Persoonlijke lijn

De lijn persoonlijke ontwikkeling loopt als een rode draad door alle semesters van de opleiding Schoolleider. Persoonlijke ontwikkeling richt zich op de koppeling tussen persoonlijkheidskenmerken en de competenties voor het vak schoolleider. Het is een begeleidingslijn gericht op persoonlijke effectiviteit en op de balans tussen de grote uitdagingen van werk en leven van nu. Doel is om vanuit meervoudige perspectieven te kijken naar kwaliteiten, ontwikkelpunten en dilemma's uit de praktijk. De benodigde reflectieve denkvaardigheden vallen onder de competentie 'hogere orde denken' die een belangrijke rol speelt in de opleiding. De persoonlijke lijn wordt vormgegeven in drie individuele coachgesprekken en in leerkringen onder begeleiding van een gecertificeerd coach of supervisor.

Onderzoekslijn

De onderzoekslijn loopt als een tweede rode draad door alle semesters en is gericht op de vijf basiscompetenties voor de schoolleider. In de opleidingen Schoolleider ligt de nadruk op de onderzoekende houding van de schoolleider. Het thema 'Opbrengst Gericht Werken' (OGW), dat ook in het landelijke onderwijsbeleid de aandacht krijgt, komt in de opleiding Schoolleider Basisbekwaam aan de orde. Opbrengstgericht werken betekent dat leraren zich op leeropbrengsten focussen en zich daarbij laten sturen door de resultaten van metingen. Toetsresultaten spelen daarin een rol, maar ook observaties van leerlingen, resultaten van het nakijken van werk van leerlingen e.d.

De schoolleider leert zin te geven aan aanwezige data in de school en wordt gestimuleerd om samen met het team op zoek te gaan naar ontbrekende gegevens. Op basis van de gegevens kan de schoolleider in gesprek gaan met het team en kunnen visie, missie, ambitie en/of didactiek worden bepaald of bijgesteld. Het gebruik van de evaluatieve cyclus helpt de schoolleider bij het uitzetten van verbeteracties die ten goede komen aan het leren en welzijn van de leerlingen.

Themalijn

De themalijn van Schoolleider Basisbekwaam is gericht op het verkrijgen van kennis, inzicht en vaardigheden in de routines van leiderschap, gericht op het optimaliseren van de leerlingresultaten. De opleiding richt zich op het analyseren van recente schoolontwikkelingen vanuit actuele thema's en start in semester 1 met het thema Leiderschap en organisatie. Tijdens dit thema verwerft de student kennis over en inzicht in onderzoeksmatig, integraal en onderwijskundig leiderschap, en over de onderwijskundige gerichtheid van de schoolorganisatie. De schoolleider past die kennis toe door zijn leiderschap en de schoolorganisatie te analyseren. Er wordt vanaf de start van de opleiding aandacht besteed aan het hogere orde denken op basis van het model voor effectief leiderschap, waarbij verbanden tussen domeinen in het model inzichtelijk worden gemaakt. Ook is er aandacht voor verschillende vaardigheden in gespreksvoering.

Semester 2 vervolgt met het thema Innovatie en omgeving. Hier verwerft de schoolleider kennis over en inzicht in nieuw-onderwijskundig leiderschap, transformatieel leiderschap, verandermanagement, governance en ouderbetrokkenheid. Deze kennis wordt toegepast door het analyseren van een recente schoolontwikkeling binnen de context van zijn school.

Deze analyse leidt tot het geven van aanbevelingen over het leiderschap aan schoolontwikkeling binnen deze werkcontext. Dit vraagt om vermogen op het gebied van communicatie en oordeelsvorming.

2.3 Didactische opzet

De didactiek van de opleiding Schoolleider Basisbekwaam is gebaseerd op een sociaal-constructivistische definitie van leren. Daarbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Leren is een sociaal proces, waarin studenten door middel van dialoog en interactie samen kennis creëren.
- Leren is betekenisvol; studenten doen dit door betekenis te verlenen aan concrete ervaringen of door bestaande betekenissen te herstructureren.
- Leren is een reflectief proces; studenten reflecteren op eigen leerervaringen en werken zelfgestuurd aan hun eigen ontwikkeling.

In de opleiding wordt bovenstaande didactiek vertaald in de volgende ontwerpprincipes, gegroepeerd naar bovengenoemde uitgangspunten:

Collectief leren

In de opleiding krijgt collectief leren op verschillende manieren aandacht, het meest in de leerkringen van 6 tot 8 personen. In de leerkring:

- staat de schoolleider als persoon centraal, waarbij ontwikkeling wordt bereikt door middel van reflectie en dialoog;
- ontwikkelen de schoolleiders vaardigheden om collega's te begeleiden;
- vindt het gezamenlijk creëren van kennis plaats.

Betekenis verlenen

- Wisselwerking tussen en de integratie van de verschillende soorten kennis vanuit de leerlijnen;
- De schoolontwikkeling en de daaraan gerelateerde leervragen staan centraal in de opleiding;
- In de opbouw van het programma is er sprake van toenemende complexiteit in de benadering van de werkelijkheid.

Zelfsturing

De schoolleider is zelf verantwoordelijk voor de voortgang van de studie en van zijn ontwikkeling.

Activerende didactiek

In de opleiding worden werkvormen toegepast die actieve inbreng van de groep vragen.

2.4 Werkvormen

De opleiding kent verschillende vormen van leren en daarbij behorende organisatieprincipes: collegedagen, leerkringen, schoolbezoeken, interviews en zelfstudie.

Studiedagen

Het jaarprogramma kent vijftien studiedagen. Overige roostergebonden activiteiten: zijn drie dagdelen voor coaching, vier dagdelen voor schoolbezoeken en twee voor bezoek aan een senior schoolleider.

Leerkringen

In de leerkringen wordt gewerkt met groepen van ten hoogste acht studenten. Er zijn begeleide en onbegeleide leerkringen. Er wordt gewerkt aan het verdiepen van zelfkennis, intervisie en het bouwen van het profiel.

Schoolbezoek

Schoolleiders houden intervisie op elkaars scholen, waarbij een leiderschapsdilemma wordt besproken.

Interviews

Schoolleiders zoeken op eigen initiatief contact met een inspirerende bestuurder voor een inhoudelijk gesprek over actuele thema's.

Zelfstudie

Onder zelfstudie wordt verstaan de activiteiten en praktijkopdrachten die thuis of op school uitgevoerd worden, zowel zelfstandig als in samenwerking met anderen.

2.5 Toetsing

Toetsing als onderdeel van het leerproces

Een toetsopdracht heeft primair als doel om de prestatie van de student te toetsen aan specifieke, vooraf geformuleerde criteria. Een toetsopdracht staat ten dienste van het leerproces. Competentiegericht leren gaat immers uit van de vragen: wat kun je al en hoe kun je dat nog verbeteren? De opleiding kent drie toepassingsgerichte toetsen met een open structuur, waardoor er veel ruimte is voor eigen invulling. Ze zijn gericht op analyse, toepassing van kennis en het onderbouwen van het eigen handelen in de praktijk. Bij elke toets is gelegenheid voor tussentijdse feedback van de docent.

2.6 Kerncompetenties

Aan het eind van de opleiding heeft de schoolleider de volgende competenties op basisbekwaam niveau verworven:

Competenties

1. Visie-gestuurd werken

De schoolleider geeft leiding aan het ontwikkelen en concretiseren van een gezamenlijke visie op onderwijs en draagt deze visie uit teneinde onderwijsprocessen en leerresultaten te optimaliseren.

- Competent in leiding geven aan visieontwikkeling
De schoolleider heeft het vermogen om leiding te geven aan het formuleren van een inspirerende visie van de school en collega's en ouders bij dit proces te betrekken. Hij is in staat om deze visie samen met hen concreet uit te werken.
- Competent in onderzoek
De schoolleider kan de ontwikkeling en uitwerking van de visie van de eigen school onderbouwen met literatuur- en actieonderzoek.

2. In relatie staan tot de omgeving

De schoolleider anticipeert op ontwikkelingen in de omgeving en beïnvloedt deze doelbewust vanuit ondernemerschap, teneinde onderlinge relaties, onderwijsprocessen en leerresultaten te optimaliseren.

- Competent in ondernemerschap
De schoolleider heeft het vermogen om kansen vanuit de dynamische omgeving van de school effectief en verantwoord toe te passen voor de opzet, uitvoering en evaluatie van het schoolbeleid.
- Competent in onderzoek
De schoolleider heeft het vermogen onderzoeksresultaten over de beïnvloeding vanuit de omgeving van de school op schoolbeleid toe te passen in de eigen schoolontwikkeling.

3. Vanuit een onderwijskundige gerichtheid vormgeven aan organisatiekenmerken

De schoolleider geeft in dialoog met medewerkers vorm aan organisatiekenmerken vanuit kennis van hun onderlinge samenhang en met het oog op het optimaliseren van leerresultaten van leerlingen. Daarbij zijn er vier organisatiedomeinen te onderscheiden: structuur/cultuur, onderwijsorganisatie/ pedagogisch klimaat, personeel en faciliteiten.

- Competent in leidinggeven aan professionals
De schoolleider heeft het vermogen (kenmerken van) een professionele leergemeenschap te creëren in de eigen organisatie.
- Competent in leidinggeven aan een organisatie
De schoolleider heeft het vermogen om de cultuur en structuur van de organisatie effectief in te zetten voor de onderwijsontwikkeling.
- Competent in leidinggeven aan kwaliteitsbeleid
De schoolleider heeft het vermogen om kenmerken van het cyclisch proces van het system van kwaliteitszorg toe te passen in de onderwijsontwikkeling en ontwikkelingen te borgen.
- Competent in onderzoek
De schoolleider heeft het vermogen om op basis van onderzoeksresultaten strategieën voor organisatieontwikkeling in te zetten in de eigen schoolontwikkeling.

4. Hanteren van leiderschapsstrategieën ten behoeve van samenwerking, leren en onderzoeken op alle niveaus.

De schoolleider hanteert leiderschapsstrategieën die gericht zijn op het bevorderen van samenwerking, leren en onderzoek op alle niveaus binnen de organisatie teneinde de school- en onderwijsontwikkeling te bevorderen.

- Competent in leidinggeven aan het primaire proces. De schoolleider heeft het vermogen diverse leiderschapsstrategieën in te zetten om leiding te geven aan de kwaliteit van het primaire proces.
- Competent in leidinggeven aan onderwijsontwikkeling
De schoolleider heeft het vermogen om leiding te geven aan (het borgen van) onderwijsontwikkeling vanuit de schoolvisie.
- Competent in het leidinggeven aan communicatieprocessen
De schoolleider heeft kennis van en inzicht in communicatieprocessen. Hij is vaardig om deze toe te passen in de ontwikkeling van de eigen organisatie.
- Competent in onderzoek
De schoolleider heeft het vermogen om onderzoeksresultaten over succesvolle leiderschapsstrategieën in te zetten in de ontwikkeling van de kwaliteit van het primaire proces.

“Het mooie van deze opleiding vind ik dat ik wat ik vandaag meemaak ik de opleiding, morgen kan toepassen”

5. Hogere orde denken

De schoolleider analyseert zaken diepgaand op basis van adequate informatieverzameling en vanuit alternatieve denkmodellen, en brengt ze in verband met alle factoren in de bredere organisatie die een rol spelen bij het leren van leerlingen.

- Competent in zelfsturing
De schoolleider heeft het vermogen om vanuit eigen kernwaarden en de visie van de school te reflecteren op het eigen leiderschap en de eigen professionele ontwikkeling. De schoolleider is in staat de eigen reflectie en de eigen professionele ontwikkeling in relatie te brengen met de schoolontwikkeling en deze te optimaliseren.
- Competent in integraal management
De schoolleider is in staat leiding te geven aan de complexiteit van onderwijs- en organisatieontwikkeling door samenhang tot stand te brengen tussen inzicht in veranderingsprocessen, de visie van de school op onderwijs, teamleren, schoolontwikkeling en doelen.
- Competent in onderzoek
De schoolleider heeft het vermogen om onderzoeksresultaten gericht op het optimaliseren van leerlingresultaten te benutten, om onderzoek naar leerlingresultaten te doen in de eigen organisatie en verbeteracties te realiseren.

3. Verkort traject Schoolleider Basisbekwaam

In oktober 2020 start een verkort traject Schoolleider Basisbekwaam voor leerkrachten en coördinatoren die de opleiding Middenmanagement van Penta Nova (of vergelijkbaar) hebben afgerond.

De opleiding Schoolleider Basisbekwaam is ontwikkeld om op basisbekwaam (adjunct-directeur) niveau leiding te kunnen geven aan scholen in het po, vo en mbo. De opleiding Schoolleider is gebaseerd op de nieuwe beroepsstandaard van het schoolleidersregister en komt door onderzoeksmatig leiderschap als uitgangspunt te nemen tegemoet aan de ontwikkeling naar opbrengstgericht werken in het onderwijs.

“Er wordt vaak gewerkt in kleine groepen en dat maakt dat naar mijn idee de opleiding goed in elkaar steekt en het je ook daadwerkelijk wat oplevert”

De opleiding is opgebouwd langs drie leerlijnen:

- Themalijn (vergelijkbaar met een verdieping op thema's uit Middenmanagement module 1 en 3)
- Onderzoekslijn (werken met data in school om keuzes rond schoolontwikkeling te onderbouwen)
- Persoonlijke lijn (in leerkringen en coachgesprekken, gericht op het vergroten van persoonlijke effectiviteit)

Van Middenmanagement naar Schoolleider Basisbekwaam: wat is anders?

Bij Schoolleider Basisbekwaam wordt er meer diepgang vereist die met name ontstaat door intensief samenwerkend leren. Nieuw is de persoonlijke leerlijn met coachgesprekken en leerkringen gericht op persoonlijke effectiviteit. Het werken in leerkringen biedt mogelijkheden om elkaars praktijk te leren doorzien. De literatuur is nieuw, maar veel thema's zijn in Middenmanagement al aan de orde geweest. Kernwoorden zijn verdieping en koppeling naar persoonlijk leiderschap.

Voor wie?

Dit verkorte traject is geschikt voor (aankomende) leidinggevendenden in het bezit van het diploma Middenmanagement (of een gelijkwaardig diploma), die verantwoordelijkheden dragen in hun huidige praktijk. Er wordt een stevige inzet gevraagd vanuit een nieuwsgierige basishouding. Bij het intakegesprek komen de volgende onderwerpen aan bod: motivatie, tijdsinvestering, literatuur, schrijfvaardigheid, taken in school en samenwerkend leren.

Intakegesprek

Penta Nova hecht aan een goede match in aanbod en verwachtingen, daarom volgt toelating na een persoonlijk intakegesprek met de kerndocent van de opleiding.

Omvang

De opleiding Schoolleider Basisbekwaam verkort is een deeltijdopleiding. De studielast is 10 European Credits (ECTS) wat overeenkomt met 280 uur. Inclusief contacttijd is dit per week een gemiddelde studielast van tien uur.

Start en duur

De opleiding Schoolleider Basisbekwaam verkort start in oktober en duurt acht maanden. De lesdag is woensdag van 10.00 tot 17.00 uur. Aan het begin van het traject is een tweedaags seminar gepland. Gemiddeld één keer per maand is er een studiedag op de hogeschool. Kijk voor het rooster dat medio mei beschikbaar is op www.pentanova.nl.

Kosten

Voor het traject Schoolleider Basisbekwaam verkort betaal je € 3.450,- inclusief koffie/thee en lunch. De verblijfskosten voor het seminar bedragen € 325,- inclusief btw. Voor de aanschaf van boeken moet je rekening houden met een bedrag van € 300,-.

Locatie

De centrale leslocatie is de Marnix Academie in Utrecht.

Afronding

De opleiding wordt afgerond met twee toetsen. Het afronden van dit traject geeft recht op het reguliere diploma Opleiding Schoolleider Basisbekwaam, waarmee je je kunt inschrijven in het schoolleidersregister als adjunct-directeur.

4. Praktische informatie

4.1 Doelgroep, instroom, doorstroom en uitstroom

Doelgroep algemeen

De opleiding Schoolleider Basisbekwaam is bedoeld voor leidinggevendenden uit het primair, het voortgezet en speciaal onderwijs die zich willen bekwamen in het vak van leidinggevende op het gebied van onderwijskundig leiderschap, veranderingsprocessen en opbrengstgericht leiderschap op basis van onderzoeksmatig werken in de school.

Binnen het onderwijs worden verschillende benamingen gebruikt voor leidinggevendenden. Deze namen variëren van directeur, locatieleider en adjunctdirecteur in het po tot teamleider, afdelingshoofd, coördinator, locatieleider en directeur in het vo. Doorslaggevend voor de toelating is niet de benaming, maar de inhoud van de functie nl: (eind)verantwoordelijke voor (een deel van) de organisatie.

Opleiding Schoolleider Basisbekwaam

Om de opleiding Schoolleider Basisbekwaam succesvol te kunnen volgen is basale kennis van leiderschap en enige ervaring in een leidinggevende positie vereist.

Opleiding Schoolleider Basisbekwaam Verkort

De opleiding Schoolleider Basisbekwaam verkort is voor leidinggevendenden die reeds de opleiding Middenmanagement (of vergelijkbaar) hebben gevolgd. Lees meer hierover in hoofdstuk 3.

Instroom

Op basis van een intake wordt het instroomniveau bepaald. Na de intake is het besluit aan Penta Nova bij welke opleiding de student kan instromen.

Uitstroom

Deelnemers die de opleiding positief afsluiten, ontvangen het diploma Schoolleider Basisbekwaam van Penta Nova. De opleiding is door het Schoolleidersregister PO officieel erkend als opleiding Schoolleider Basisbekwaam en geeft recht op registratie als adjunct-directeur po.

Het Schoolleidersregister VO is op dit moment nog niet zover dat zij diploma's kunnen erkennen. Zodra het mogelijk is zullen de opleidingen van Penta Nova worden aangeboden ter certificering.

4.2 Kosten, locaties, start en duur

De opleiding Schoolleider Basisbekwaam is een onbekostigde opleiding. Dit betekent dat de overheid geen kosten voor haar rekening neemt. Wel zijn er in de lumpsum financiering van schoolbesturen jaarlijks gelden opgenomen voor scholing van het management.

Kosten

Voor de leergang 2020-2021 van de reguliere opleiding Schoolleider Basisbekwaam betaal je € 5.575,- inclusief lunch, koffie en thee. De verblijfskosten voor het seminar bedragen € 325,- inclusief btw. Voor de aanschaf van boeken moet je rekening houden met een bedrag van € 300,-.

Opleidingsplaatsen

Penta Nova gaat uit van groepen van ten minste zestien en maximaal 24 studenten. Bij de indeling wordt waar mogelijk rekening gehouden met je voorkeur of tweede keuze qua leslocatie (zie ook Locaties).

Locaties

De reguliere opleiding Schoolleider Basisbekwaam wordt in principe over geheel Nederland aangeboden. De lesplaatsen zijn:

Lesdag op donderdag:

- Haarlem/ Alkmaar
- Leiden
- Rotterdam/ Den Haag
- Gouda

Lesdag op dinsdag:

- Utrecht
- Ede
- Zwolle

Bij voldoende aanmeldingen voor een bepaalde locatie gaat de opleiding van start.

Besturen kunnen op locatie een in company traject arrangeren.

Start en duur

De opleiding Schoolleider Basisbekwaam start in september en duurt één jaar; de opleidingsdag is dinsdag of donderdag afhankelijk van de leslocatie (zie hierboven bij Locaties).

Aan het begin van de opleiding is een tweedaags seminar gepland. Gemiddeld eens per twee à drie weken is er een collegedag op de hogeschool. Daarnaast zijn er andere activiteiten zoals een aantal onbegeleide leerkring-bijeenkomsten die de leerkring zelf plant op de scholen van de studenten. Kijk voor het rooster dat medio mei beschikbaar komt op www.pentanova.nl.

4.3 Studielast, opdrachten en toetsing

Studielast

De opleiding Schoolleider Basisbekwaam is een éénjarige deeltijdopleiding.

De studielast is 15 European Credits (ECTS) per jaar wat overeenkomt met 420 uur. Inclusief contacttijd is dit per week een gemiddelde studielast van tien uur.

Praktijk en opdrachten

In de opleiding Schoolleider Basisbekwaam werkt de student aan een integrale opdrachten over schoolontwikkeling die rechtstreeks is verbonden met de eigen schoolpraktijk. Op deze wijze profiteert de school mee van de opleiding.

Toetsing

Toetsopdrachten zijn gericht op analyse van de eigen organisatie en het onderbouwen van leidend-gend handelen.

4.4 Registratie, aanmelden en aanvullende informatie

Registratie

De opleiding Schoolleider Basisbekwaam is op 9 juni 2015 gecertificeerd door het Schoolleidersregister PO (SRPO).

Studenten die de opleiding Schoolleider Basisbekwaam hebben afgerond kunnen zich registreren als adjunct-directeur bij het Schoolleidersregister PO.

Certificering door het Schoolleidersregister VO zal worden aangevraagd, zodra dit mogelijk wordt vanuit het register.

Aanmelden

Je kunt je aanmelden via het aanmeldingsformulier op de website www.pentanova.nl

Wij verzoeken je je zo vroeg mogelijk aan te melden, bij voorkeur vóór 1 juni 2020.

Als je je na 1 juni inschrijft kan de toelatingsprocedure niet in alle gevallen meer voor de zomervakantie worden afgerond.

“Als leerkracht vond ik het mooi om kinderen te helpen ontwikkelen en nu als bouwcoördinator vind ik het mooi om leerkrachten mee te helpen ontwikkelen. Daardoor heb ik nu ook de ambitie om schoolleider te worden en dus gekozen voor deze opleiding”

Wat gebeurt er als je je hebt aangemeld?

- je ontvangt een bevestiging van jouw aanmelding met een intakeformulier;
- je wordt uitgenodigd voor een intakegesprek;
- je ontvangt, bericht over je toelating en je lesplaats, alsmede een bevestiging van inschrijving en een literatuurlijst;
- je ontvangt een factuur voor het betalen van de opleiding en de verblijfskosten van het seminar;
- voor of bij de start van de opleiding ontvang je alle verdere gegevens.

Vorbereiding op de eerste bijeenkomst

Je ontvangt direct na de zomervakantie een uitnodiging voor de eerste bijeenkomst in september.

Verder kun je je voorbereiden door literatuur van de lijst te lezen en ontwikkelpunten uit de intake te overdenken.

Informatie

Voor meer informatie kun je contact opnemen met het Servicebureau van Penta Nova:

Telefoon: 030 275 35 80

E-mail: info@pentanova.nl

Website: www.pentanova.nl

Voor inhoudelijke informatie over de opleidingen kun je contact opnemen met de opleidingscoördinator in jouw regio:

West (Haarlem, Leiden, Den Haag, Rotterdam, Gouda): Kees van der Vloed via 06 52 58 11 44 of k.vdvloed@hsmarnix.nl.

Midden (Utrecht, Garderen): Jacqueline Frentrop via 06 33 90 23 25 of j.frentrop@hsmarnix.nl

Oost (Ede, Zwolle): Marco Bulthuis via 06 54 79 50 83 of m.bulthuis@hsmarnix.nl

Algemene voorwaarden

Bij de inschrijving voor de opleiding Schoolleider Basisbekwaam zijn de algemene voorwaarden van Penta Nova van toepassing. Deze kun je vinden op de website www.pentanova.nl of opvragen bij het Servicebureau van Penta Nova.

Servicebureau Penta Nova

E-mail: info@pentanova.nl

Telefoon: 030 275 35 80

Vogelsanglaan 1   Postbus 85002
3571 ZM Utrecht   508 AA Utrecht

De zes hogescholen van Penta Nova:

